

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2022

Institut de Drets Humans de
Catalunya - IDHC

Índex

L'IDHC	3
FORMACIÓ	4
Cursos, tallers i altres activitats formatives	4
INCIDÈNCIA	8
Tecnologies digitals i drets humans	8
Dret al medi ambient i justícia climàtica	9
Igualtat i no discriminació	10
Drets humans a la ciutat	10
Pla de drets humans de Catalunya	12
Pla de drets humans de l'estat espanyol	12
Sistemes internacionals de protecció	12
Participació i treball en xarxes	13
Premi Solidaritat	14
INVESTIGACIÓ I PUBLICACIONS	15
Publicades el 2022	15
Iniciades el 2022	18

L'IDHC

L'IDHC és un centre d'estudi i reflexió de referència per a la generació d'eines i propostes que permetin avançar en la realització efectiva dels drets humans, a escala local, nacional i internacional.

Per contribuir a la realització efectiva dels drets humans, duem a terme el nostre treball en tres eixos d'actuació principals: la formació, la incidència i la recerca.

Som una associació plural, independent i democràtica, conformada per persones individuals i persones jurídiques que compartim l'objectiu de treballar per a la defensa i el progrés dels drets humans.

L'**assemblea general** és l'òrgan sobirà de l'associació, integrat per la totalitat dels seus membres, i es reuneix de manera ordinària una vegada a l'any. És l'assemblea qui tria a la junta directiva, encarregada d'administrar l'associació amb el suport de l'equip tècnic.

La **junta directiva** està formada per:

- Rosa Añó Adell, vocal
- Eduard Ariza Ugalde, secretari
- Julian Artacho Valverde, vocal (fins a març)
- David Bondia Garcia, vocal
- Silvia Capmany Sans, vocal
- Anaïs Franquesa Griso, vocal
- Isabel Galí Izard, vocal
- Quim Genís Pellejà, vocal
- Estel•la Pareja Morte, vocal
- Montserrat Pi Llorens, vocal (des de març)
- Antonio Romero Barcos, vocal
- Jaume Saura Estapà, tresorer
- Montserrat Tafalla Plana, presidenta
- Joan Tamayo Sala, vocal

L'**equip tècnic** està format per:

- Nestor Calbet, formació (des de setembre)
- Karlos Castilla, investigació
- Águeda Mera, comunicació
- June Orensa, formació (fins a setembre)
- Diana Osadci, formació (fins a juny)
- Anna Palacios, direcció

A més, l'any 2022 Vicente Aylwin i Stefani Bertoni van col·laborar amb la seva dedicació voluntària, i Laura Chavez Úbeda, Marçal Montserrat Morgades i Agostina Passera van realitzar pràctiques professionals. A totes elles volem agrair el seu inestimable treball, suport i dedicació.

Formació

La formació és una eina essencial en els processos de conscienciació, assumptió d'obligacions i responsabilitats i exigibilitat de drets, així com en la millora del (re)coneixement, l'aplicació i la garantia dels drets humans.

Per això, desenvolupem diferents activitats formatives amb l'objectiu de:

- Facilitar la comprensió de les normes, els estàndards de drets humans i els canals d'accés als mecanismes de protecció.
- Generar eines i continguts que permetin articular polítiques públiques, serveis per a la ciutadania i accions basades en els drets humans.
- Desenvolupar i implementar metodologies de formació i aprenentatge innovadors, que incorporin una visió pràctica de l'aplicació dels drets humans.

CURSOS, TALLERS I ALTRES ACTIVITATS FORMATIVES

40è Curs Anual de Drets Humans 2022. JUSTÍCIA CLIMÀTICA: Propostes des de i per als drets humans

Curs híbrid [24 abril - 11 maig | CIDOB, Facultat de Geografia i Història de la UB i aulaDHC.org]

En la 40a edició del curs anual, ens vam centrar en els diversos reptes que els drets humans han de fer front a causa de la crisi climàtica. El curs es va constituir com un espai de reflexió i estudi per analitzar en profunditat els impactes de la crisi ambiental en els drets humans. A través d'una perspectiva transformadora i propositiva, vam examinar les iniciatives i mecanismes de protecció dels drets humans per a abordar aquesta situació.

El programa es va estructurar en tres mòduls temàtics:

- El dret humà al medi ambient. Introducció a la protecció internacional dels drets humans.
- Les interaccions entre l'emergència climàtica i altres reptes pels drets humans.
- Els impactes sobre els drets humans i les propostes per a l'acció climàtica.

54 estudiants

31 ponents

12 sessions teòriques

5 tallers pràctics

>> Sessió inaugural

>> Sessió de cloenda

>> Programa

Reconeixements:

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya | Universitat de Barcelona | Universitat Internacional de Catalunya | Universitat Oberta de Catalunya | Universitat de Lleida | Universitat de Girona | Universidad Complutense de Madrid

BEQUES

Amb l'objectiu de facilitar la participació d'activistes i persones defensores dels drets humans i del medi ambient de tot el territori català, es van concedir cinc beques per a cobrir les despeses de matrícula i desplaçament.

Les persones beneficiàries van ser:

Mario Garcia Ugarte, activista ecologista. Assistent de recerca de polítiques ambientals en la Helmholtz Center for Environmental Research –UFZ i membre d'Amig@s de la Terra

Maria Serra Olivella, activista, cofundadora de Friday For Future Barcelona i portaveu de Friday For Future Internacional.

Mohamed Bah Ali, defensor dels drets humans i refugiat saharauí. Membre de la Comisión Nacional Saharaui Derechos Humanos (CONASADH).

Gonzalo Candanedo Fernández, llicenciat en Comunicació Audiovisual. Membre del grup de justícia climàtica d'Enginyeria Sense Fronteres.

Sergi Cot, investigador en sostenibilitat i descarbonització en la Divisió de Tribologia i Processaments de metall. Membre del grup Cofederal de mineria d'Ecologistes en Acció.

PRÀCTICA AL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA

Judit Moya Aguado va realitzar una estada de pràctiques en el Síndic de Greuges de Catalunya, de l'1 de setembre al 30 de novembre de 2022.

L'estudiant del curs anual va ser la persona beneficiària amb el treball *Anàlisi de la possible celebració d'uns jocs olímpics d'hivern a Catalunya. L'impacte ambiental i en els drets humans*.

Introducció a l'enfocament interseccional

Sessió virtual [3 febrer] || 12 persones de l'àrea de Drets Civils i Feminisme de l'Ajuntament de Sabadell

Aproximació introductòria al concepte d'interseccionalitat, el seu origen i raó de ser, així com la relació amb el dret a la igualtat i no discriminació. Amb una metodologia teòric-pràctica dissenyada perquè les persones participants prenguessin consciència de la necessitat d'aplicar aquest enfocament en els seus àmbits de treball a nivell municipal.

A petició de l'Ajuntament de Sabadell, en el marc del conveni de col·laboració que manté amb l'IDHC.

Defensar els drets humans a Perú i Amèrica Llatina: Accés a mecanismes de protecció internacional

Curs virtual [7 febrer - 25 març] || 31 persones defensores del medi ambient i els drets humans, del Perú

Els estats tenen l'obligació de protegir les persones defensores i promoure les seves activitats. No obstant això, sovint són els mateixos agents governamentals els artífexs de les amenaces i la criminalització que sofreixen defensors i defensores. Davant d'aquesta realitat, els sistemes internacionals de drets humans compten amb diferents mecanismes per a la seva protecció. Durant el curs es van estudiar les eines i mecanismes d'aquests sistemes per a la posada en marxa d'estratègies internacionals d'incidència amb l'objectiu de denunciar les vulneracions i exigir el compliment dels drets.

A petició de l'associació Entrepobles..

Justícia climàtica, governança i litigació: tendències i perspectives

Jornada universitària [8 – abril | Universitat Rovira i Virgili, Tarragona] || 98 persones, principalment estudiants universitaris

Jornada d'estudi i reflexió per analitzar i donar a conèixer la situació actual de la litigació climàtica i les seves possibles contribucions a la justícia climàtica i a la governança, des de la comunitat acadèmica i els moviments socials.

El programa es va organitzar entorn de tres taules rodones:

- Matèria i principal motivació dels casos de litigi climàtic.
- Fonaments jurídics i aspectes processals de la litigació climàtica.
- Activisme en els tribunals. Casos de litigis i perspectives futures.

Organitzada pel CEDAT – Centre d'Estudis Ambientals de la Universitat Rovira i Virgili, en el marc del 40è curs de drets humans.

L'impacte humà en la biodiversitat

Jornada universitària [21 – abril | Universitat de Lleida] || 70 persones estudiants de la Universitat de Lleida, principalment dels estudis de drets, enginyeria, economia i turisme.

Espai per al debat i compartir experiències entre l'acadèmia i els moviments socials sobre les afectacions de l'activitat humana en la biodiversitat i les eines per a protegir-la i contribuir així a la sostenibilitat del planeta.

La jornada es va estructurar en tres eixos temàtics:

- El dret internacional de la biodiversitat.
- La gestió de la biodiversitat, com a instrument per a l'adaptació i la mitigació del canvi climàtic.
- La societat i les crisis ambientals.

Organitzada per la unitat de Desenvolupament i Cooperació de la Universitat de Lleida, en el marc del 40è curs de drets humans.

Justícia climàtica, moviments socioambientals i ecofeminisme

Jornades universitàries [17-23 maig | Universitat de Girona] || 81 persones implicades en la defensa ambiental, des de l'activisme, la societat civil i la recerca acadèmica

Activistes de moviments de base i representants del tercer sector es van donar cita en aquesta jornada per exposar a la comunitat universitària les seves visions i propostes per a avançar en la justícia climàtica i la defensa col·lectiva dels béns comuns.

Les jornades van estar compostes per diferents activitats, com conferències, taules rodones i diverses accions culturals, entorn de dos blocs temàtics:

- Moviments social-territorials.
- Ecofeminisme i defensa col·lectiva dels béns comuns.

Organitzada per la Càtedra Unesco de la Universitat de Girona, en el marc del 40è curs de drets humans.

Drets humans per a sindicatures locals

Cicle formatiu semipresencial [11, 17 i 26 de maig; i 1, 8 i 13 de juny | plataforma Zoom i Barcelona] || 42 persones del personal de les sindicatures municipals de Catalunya

Cicle de sis sessions, coorganitzades amb el Fòrum de Síndics i Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya, amb l'objectiu d'enfortir el paper de les sindicatures locals com a garants dels drets humans de proximitat, a partir de la capacitat del seu personal en:

- contingut i abast dels drets humans i els mecanismes de protecció;
- competències municipals en matèria de drets humans;
- eines d'identificació de vulneracions;
- ús de marcs normatius per a la fonamentació jurídica de les recomanacions.

El cicle es va organitzar a partir de les necessitats formatives detectades en l'estudi Drets de proximitat: idees per a l'enfortiment de les defensories locals de drets humans a Catalunya.

Drets humans i competències municipals

Sessions semipresencials [17, 20, 22 i 29 de juny | plataforma Zoom i Terrassa] || 40 persones treballadores de l'Ajuntament de Terrassa

Sessions formatives per a la capacitat del personal municipal entorn de dos blocs temàtics:

- Les competències municipals en la garantia i protecció dels drets humans.
- Les implicacions de la Llei d'Igualtat de Tracte i No Discriminació en l'àmbit municipal.

A petició de l'Ajuntament de Terrassa, en el marc del conveni de col·laboració que manté amb l'IDHC

Introducció als drets humans

Curs virtual [30 - 20 octubre] || 34 persones de l'equip de la Sindicatura de Greuges de Catalunya

Aproximació general en la configuració internacional dels drets humans i els diferents sistemes de protecció, a partir de la seva conceptualització, fonaments i evolució històrica. El curs constitueix una base sobre la qual abordar les obligacions derivades d'aquest marc internacional per a les administracions públiques, específicament per als mecanismes de garantia, com la Sindicatura de Greuges de Catalunya.

A petició de la Sindicatura de Greuges de Catalunya

Crisi de seguretat global: dimensions, impactes i propostes d'acció

Curs virtual [7 novembre– 1 desembre]

Un curs per a l'anàlisi i la reflexió crítica sobre la crisi de seguretat global, des del punt de vista dels principals reptes actuals: emergència climàtica, augment de la conflictivitat, pandèmia de la Covid i alt cost dels aliments. Aquests temes van ser transversals a les diferents sessions i ponències del curs, i es van treballar a partir de l'anàlisi de la seva afectació sobre la situació de seguretat global, els seus vincles, els reptes principals i les accions de la societat civil, posant el focus en la crisi del Sahel occidental i Ucraïna, i abordant-les des de la cultura de pau i dels drets humans.

Amb un format interactiu i una dinàmica participativa, la formació es va estructurar en 4 mòduls, cadascun d'ells compostats per dos videoponències, dos webinars en directe i material teòric per a aprofundir en les temàtiques:

- Dimensions de la crisi de seguretat global
- Pau i seguretat global: estat de la qüestió
- Societat civil i mitjans de comunicació en la construcció de la pau
- Estudis de cas: Les crisis al Sahel Occidental i la guerra d'Ucraïna

33 estudiants	30 ponents	6 videoconferències	8 webinars en directe	>> programa	>> vídeo presentació
---------------	------------	---------------------	-----------------------	-------------	----------------------

El curs es va organitzar en col·laboració amb la Escola de Cultura de Pau de la UAB i els reporters Patricia Simón i Ricardo Vilanova, en el marc d'un projecte conjunt per a aprofundir i fer pedagogia sobre els factors que amenacen la seguretat global. El programa i la metodologia es va dissenyar a partir de les conclusions de la recerca sobre la crisi del Sahel i el treball de documentació periodística a la regió..

Drets Humans, Democràcia i Globalització

Màster Universitari

L'IDHC col·labora des del 2008 amb el Màster Universitari en Drets Humans, Democràcia i Globalització que imparteix la Universitat Oberta de Catalunya. Aquesta col·laboració es concreta en l'assessorament durant la configuració del pla d'estudis, la facilitació de material docent i l'acolliment d'estudiants en pràctiques.

PRÀCTIQUES A L'IDHC

Acollim i formem a estudiants en pràctiques que estan realitzant els seus estudis de grau o postgrau en la branca de ciències socials i jurídiques.

En 2022 van realitzar les seves pràctiques professionals en l'IDHC:

- **Laura Chavez Úbeda**, com a estudiant de Relacions Internacionals de la Universitat Oberta de Catalunya (març – maig 2022).
- **Marçal Montserrat Morgades**, com a estudiant de Ciències Polítiques i de l'Administració de la Universitat Pompeu Fabra (gener – maig 2022).
- **María Agostina Passera**, com a estudiant del Màster Universitari Avançat en Ciències Jurídiques de la Universitat Pompeu Fabra (des de setembre 2021).

Incidència

La incidència busca incorporar els drets humans, en els seus estàndards més elevats, en les polítiques públiques, en la legislació i en els serveis per a la ciutadania, així com denunciar les vulneracions i generar nous instruments i mecanismes per al desenvolupament i la protecció dels drets humans a escala local, regional, estatal i internacional.

Amb aquest objectiu, en 2022 hem realitzat diferents projectes i activitats en el marc de les següents temàtiques i àmbits de protecció:

- Tecnologies digitals i drets humans
- Dret al medi ambient i justícia climàtica
- Igualtat i no discriminació
- Drets humans a la ciutat
- Pla de Drets Humans de Catalunya
- Pla de Drets Humans de l'Estat Espanyol
- Sistemes internacionals de protecció dels drets humans

TECNOLOGIES DIGITALS I DRETS HUMANS

L'erosió del dret a la llibertat d'expressió a causa de l'ús de tecnologies digitals, així com la necessitat d'assegurar el desenvolupament i aplicació d'aquestes tecnologies, específicament la intel·ligència artificial, seguint criteris d'igualtat i no discriminació constitueixen les principals conclusions del procés de recerca, capacitació i desenvolupament d'aliances iniciat per l'IDHC el 2021 en aquest àmbit temàtic.

Al llarg de 2022, es van publicar els tres estudis realitzats amb el propòsit d'identificar afectacions de les tecnologies sobre cadascun dels drets recollits en la Declaració Universal de Drets Humans (DUDH), analitzar els impactes específics en la llibertat d'expressió i detallar els efectes de la IA sobre la igualtat i la no discriminació.

Les conclusions i recomanacions dels estudis van ser compartides en els següents fòrums:

- [Seminari] Intel·ligència Artificial i Neurotecnologies: nous reptes per als Drets Humans i el Turisme Responsable, organitzat per Alba Sud
- [Taula rodona] Intel·ligència Artificial i drets humans, organitzat pel Ministeri d'Igualtat
- [Sessió de treball] Intel·ligència Artificial i Drets Humans: Oportunitats d'incidència en l'Estat i a Europa, organitzada pel grup IA-Bcn de Lafede.cat.
- [Taula rodona] IA i Racisme, organitzada per la Fundació Autònoma Solidària – UAB i Novact.
- [Taula rodona] La intel·ligència artificial i els drets digitals davant la discriminació algorítmica: on estem?, organitzada per la Universitat d'Alacant.

A més, amb motiu del Consell de Drets Humans de Nacions Unides, que es va celebrar del 13 de juny al 8 de juliol a Ginebra, organitzem un esdeveniment paral·lel per a analitzar la relació entre tecnologia i drets humans, els efectes de la vigilància en la societat civil i la democràcia, i aprofundir en les particularitats d'alguns d'aquests casos. La sessió va comptar amb persones expertes de diferents organitzacions i territoris per abordar com la tecnologia de vigilància està afectant els drets fonamentals

Com a part de l'estratègia d'incidència en aquest àmbit, formem part del grup de treball IA- Barcelona. Aquest espai, promogut i liderat per Lafede.cat, reuneix diferents organitzacions que treballem conjuntament per a incidir en les polítiques públiques locals i europees sobre intel·ligència artificial. A més de les diferents reunions, el 2022 destaca la nostra participació en les Jornades DONAR: Democràcia, Algorismes i Resistències, una sèrie de trobades per a fomentar una intel·ligència artificial més democràtica, decolonial i respectuosa amb els drets humans.

DRET AL MEDI AMBIENT I JUSTÍCIA CLIMÀTICA

Protegim el dret a defensar un futur per a totes en un món en emergència climàtica i ecològica

Des de 2020, l'IDHC col·labora en aquest programa liderat per l'associació Entrepobles que té per objectiu promoure el coneixement, la iniciativa i la incidència ciutadana per a la protecció dels defensors i defensores del medi ambient davant la criminalització que sofreixen, així com potenciar sinergies i el treball conjunt entre entitats, col·lectius i administracions públiques. Per a això, al llarg de 2022 hem desenvolupat les següents activitats:

- Publicació de la investigació *El refugi en casos de degradació i defensa del medi ambient. Dos supòsits de no fàcil protecció d'un problema global*
- Publicació de l'estudi *Una aproximació inicial a la protecció internacional per motius ambientals. Notes comparatives a partir de l'estudi de cas en quatre països (Itàlia, Grècia, el Perú i Xile)*
- Exhibició de l'exposició "Migració i desplaçament de les persones per causes ambientals" en els municipis de Sant Joan Despí, Tarragona i Granollers

Amb el suport financer de l'Ajuntament de Barcelona

Emergència climàtica i seguretat global

Emergència climàtica, augment de la conflictivitat, pandèmia de la Covid i alt cost dels aliments, són les conegudes com 4-C que expliquen, en part, l'actual situació de crisi global. Una realitat complexa i multidimensional que és necessari comprendre i abordar des de la cultura de pau i dels drets humans.

Amb l'objectiu d'aprofundir i fer pedagogia sobre els factors que amenacen la seguretat global, a partir del cas concret de la regió del Sahel, al llarg de 2022 i en col·laboració amb l'Escola de Cultura de Pau de la UAB i els periodistes Patricia Simón i Ricardo Vilanova, duem a terme un projecte articulat en tres pilars interrelacionats:

- La documentació i la divulgació periodística, amb una sèrie de reportatges entorn del conflicte en Mail que van ser publicats en La Marea, El País i Catalunya Plural
- L'elaboració i publicació de *l'Informe Sahel: una dècada marcada per la inestabilitat en la triple frontera*
- L'organització i impartició de les jornades "Crisis de seguretat global: dimensions, impactes i propostes d'acció"

Amb el suport financer de l'ACCD i l'Ajuntament de Barcelona.

Justícia climàtica des de la mirada interseccional

Vincular els conceptes de justícia climàtica i interseccionalitat ens permet assenyalar la necessitat d'abordar el canvi climàtic de manera més complexa, tenint en compte l'impacte de les desigualtats en l'efectivitat de les accions i propostes polítiques.

Per contribuir a introduir aquest enfocament interseccional en les polítiques contra el canvi climàtic, el 2022 es van elaborar els següents treballs:

- Justícia climàtica interseccional i polítiques públiques de Barcelona, informe encarregat al Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere (CEIG) de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya
- Canvi climàtic i interseccionalitat, article de reflexió

Les conclusions i recomanacions es compartiran en una trobada programada per a 2023 amb responsables de la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica i de l'Oficina de Canvi Climàtic de l'Ajuntament de Barcelona

Amb el suport de l'ACCD i l'Ajuntament de Barcelona.

IGUALTAT I NO DISCRIMINACIÓ

Justícia restaurativa en casos d'odi i discriminació

El paradigma restauratiu aporta grans beneficis com a model de justícia, així com enfocament des del que analitzar i abordar el mal provocat per delictes i incidents d'odi. Amb aquest convenciment, l'IDHC va desenvolupar en el passat diferents instruments pràctics per a contribuir a la seva incorporació en els serveis públics i privats d'atenció i acompanyaments a víctimes de discriminació.

El 2022, l'IDHC va participar en la Jornada "Com aplicar la justícia restaurativa en la igualtat de tracte i no discriminació", organitzada per l'Ajuntament de Barcelona, moderant la taula rodona en la qual es va tractar l'aplicació del model en els casos de discriminació i odi.

Transversalització de la igualtat i la no discriminació

La promoció i defensa dels drets a la igualtat i a la no discriminació constitueixen un dels principals àmbits de treball de l'IDHC. En els últims anys, hem dut a terme diversos estudis i activitats per a avançar en la seva exigibilitat i garantia en les legislacions, polítiques i serveis, des de l'escala local a la internacional.

El nostre propòsit és també incorporar la igualtat i la no discriminació com a eix transversal en els diferents àmbits temàtics i marcs de protecció. D'aquesta manera, en les diferents activitats i projectes per a abordar els reptes actuals als drets humans, com ara les tecnologies i l'emergència climàtica, apliquem sempre un enfocament d'igualtat i no discriminació.

DRETS HUMANS A LA CIUTAT

Enfortiment de les defensories locals de drets humans a Catalunya

Les sindicatures locals o defensories de drets humans són el principal mecanisme no jurisdiccional de garantia en l'àmbit municipal. Unes institucions que han guanyat rellevància els últims anys a Catalunya fins al punt que avui dia 44 municipis catalans compten amb aquesta figura que té la funció de defensar els drets humans de la ciutadania i supervisar l'actuació municipal.

Amb l'objectiu d'analitzar el seu funcionament i millorar i enfortir el seu paper, des de 2021 estem desenvolupant un projecte en col·laboració el Fòrum de Síndics, Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya (FòrumSD). El 2022, aquesta iniciativa s'ha concretat en les següents activitats:

- Finalització i publicació de l'estudi *Drets de proximitat: idees per a l'enfortiment de les defensories locals de drets humans a Catalunya*, a partir del treball de camp, consistent en entrevistes i grups focals amb representants polítics, personal municipal i de sindicatures locals, persones usuàries i membres de la societat civil. En l'estudi, a més d'un diagnòstic, es recullen recomanacions tècniques, polítiques i jurídiques per a reforçar la figura i funcions de les sindicatures.
- Presentació de l'estudi i les seves conclusions en un acte públic amb la participació de representants de sindicatures locals. A més, per a afavorir la seva divulgació i comprensió, es van elaborar una sèrie d'infografies amb els resultats més destacats. Igualment, es van mantenir reunions amb representants de la Comissió del Síndic del Parlament, amb portaveus dels grups parlamentaris i amb representants polítics municipals.
- Impartició d'un cicle de capacitació per a les sindicatures locals, dissenyat a partir de les necessitats formatives detectades en l'estudi.

Agendes de pau i seguretat locals

És l'espai urbà on les violències i la inseguretat es fan més visibles: les desigualtats, les agressions racistes i per raó d'altres característiques personals, l'accés a recursos bàsics... En aquest context, l'IDHC manté la col·laboració amb el Centre Delàs d'Estudis per la Pau en un projecte que es proposa impulsar polítiques de pau i seguretat a les ciutats, alternatives a l'actual i hegemònic paradigma securitari.

Per a això, al llarg de 2022, es van realitzar tres activitats:

- [Investigació i publicació] *La violència i la pau a les ciutats més enllà de la seguretat hegemònica*
- [Webinar] La seguretat a la ciutat, més enllà de la tradicional seguretat policial
- [Jornades] Una altra seguretat és possible i urgent. Nous escenaris per a construir pau des dels marges: el paper de les ciutats i la societat civil

Amb el suport financer de la Diputació de Barcelona

Ciutats Defensores dels Drets Humans

En el projecte de Ciutats Defensores dels Drets Humans participen 28 ajuntaments i 9 entitats i institucions catalanes implicades en la defensa i promoció dels drets humans a escala local i global. El fil conductor del projecte és l'estada a Catalunya d'un grup de defensors i defensores dels drets humans de tot el món. En el marc de la visita, participen en diverses activitats de sensibilització i incidència (conferències, reunions institucionals, activitats en centres educatius, trobades amb mitjans de comunicació, etc.), on exposen les seves reivindicacions i comparteixen la tasca que realitzen en els seus territoris. D'aquesta manera, es dona suport i visibilitat internacionals a les persones defensores.

El 2022 es va celebrar la 12^è edició, que va constar de dues gires:

- Primavera, del 25 d'abril al 4 de maig, amb la participació de sis activistes procedents de Ghana, Filipines, El Salvador, Colòmbia, Mèxic i Espanya.
- Tardor, del 3 a l'11 d'octubre, amb la participació de vuit activistes procedents d'Hondures, Sud-àfrica, Colòmbia, Grècia, el Sàhara Occidental, Líban i Mèxic.

En el marc del projecte, a l'IDHC ens encarreguem de la redacció de la declaració institucional adoptada pels plens municipals dels ajuntaments participants, reforçant el compromís amb la protecció, promoció i garantia del dret a defensar els drets humans, internacionalment reconegut. A més, en col·laboració amb l'ICIP i Casa Amèrica, organitzem una trobada entre els activistes i les entitats locals per a facilitar sinergies i la posada en marxa d'activitats conjuntes.

Enfocament de drets en les polítiques públiques municipals

Al llarg de 2022 l'IDHC va mantenir la col·laboració i l'assessorament tècnic a dos municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona per a incorporar l'enfocament de drets humans en l'acció municipal

/// L'assessorament a l'**Ajuntament de Terrassa** en 2022 es va concretar en les següents activitats:

- **Identificació de competències municipals i afectacions en drets:** Amb la finalitat d'establir la relació directa entre cadascuna de les competències pròpies del municipi amb els drets humans, es va elaborar i incloure en la revisió del programa de govern la identificació dels drets humans que competeixen a cadascuna de les competències municipals. Aquesta identificació va servir posteriorment per a unes sessions de formació.
- **Impartició de sessions de formació per al personal tècnic,** amb l'objectiu d'emmarcar el treball municipal en relació als drets humans, identificar els drets que es garanteixen o protegeixen amb cada competència pròpia del municipi; i aportar elements per al disseny de polítiques públiques municipals basades en els drets humans.
- **Disseny d'itinerari formatiu integral,** adaptat a les diferents àrees i contemplant drets específics, per al personal municipal de l'ajuntament.

/// La col·laboració en 2022 amb l'**Ajuntament de Sabadell** va donar com a resultat les següents accions:

- **Assessorament en el programa municipal anual de drets** de l'Àrea de Feminisme, Benestar Animal i Participació, concretament en les qüestions relacionades amb igualtat, no discriminació i aplicabilitat dels drets humans des d'una perspectiva de les competències locals.

- **Impartició de sessió formativa** per a personal municipal sobre drets humans i competències municipals.
- **Xerrada-debat** sobre migracions i discriminació a estudiants de secundària.

PLA DE DRETS HUMANS DE CATALUNYA

L'IDHC integra, al costat del Síndic de Greuges, la junta general de l'Estructura de Drets Humans de Catalunya (EDHC), que compta també amb un Consell Assessor de persones i entitats expertes en drets humans. L'EDHC es va crear el 2017 amb el mandat d'elaborar el primer Pla de Drets Humans. Aquest document, presentat a la fi de 2019, recull les accions legislatives, administratives i polítiques que han d'implementar-se per millorar la garantia i efectivitat dels drets humans en el període 2020-2023.

Al llarg de 2022, l'Estructura ha continuat desenvolupant el sistema d'indicadors que permetrà avaluar el grau de compliment del pla. De manera particular, l'IDHC s'ha encarregat de definir els paràmetres que mesuraran l'exercici del dret a la participació política.

El procés d'elaboració d'indicadors es va donar a conèixer en una jornada on també es va abordar l'impacte de la digitalització de l'Administració en el gaudi efectiu dels drets humans, especialment en els col·lectius en situació de vulnerabilitat.

El pla s'està tenint en compte per a la definició de l'estratègia de drets humans que està sent elaborada pel Govern de la Generalitat i que es planeja presentar l'any 2023.

PLA DE DRETS HUMANS DE L'ESTAT ESPANYOL

El Govern d'Espanya està elaborant el II Pla de Drets Humans, que s'espera que entri en vigor de 2023 fins a 2027. Durant el transcurs de l'any 2022, es van dur a terme dos espais de consulta amb la societat civil per rebre aportacions, en els quals l'IDHC va participar activament.

En el primer, realitzat a l'abril, l'IDHC va expressar la seva preocupació per la falta de transparència i participació en el procés i va plantejar recomanacions per a garantir el compliment de les obligacions internacionals en matèria de drets humans, així com per assegurar la igualtat i la no discriminació en l'aplicació de diverses normatives.

Posteriorment, al novembre, es van presentar esmenes específiques a l'esborrany del Pla, que s'estructura en quatre eixos: (1) compliment de les obligacions internacionals, (2) garantia dels drets, (3) igualtat entre homes i dones, i (4) igualtat de tracte, no discriminació i protecció de col·lectius específics. Aquestes esmenes concreten en mesures específiques les aportacions realitzades a l'abril.

SISTEMES INTERNACIONALS DE PROTECCIÓ

Treballem per a enfortir i vigilar el compliment dels estàndards internacionals dels drets humans i per facilitar l'accés als diferents mecanismes de protecció.

Per a això, el 2022, juntament amb la nova web de l'IDHC, vam llançar una secció sobre els sistemes internacionals actualment vigents, on s'aporten recursos i eines per a facilitar la seva utilització per part de la societat civil i les persones individuals.

A més, es van dur a terme diferents accions i intervencions en el sistema universal i l'europeu.

Sistema Universal de Drets Humans

Realitzem un seguiment i divulgació del sistema de protecció de les Nacions Unides a través de la publicació i difusió de notícies i altres informacions rellevants en la pàgina web.

L'IDHC compta amb l'estatut consultiu de l'ECOSOC, que acredita la participació en els mecanismes de protecció del sistema de Nacions Unides per a denunciar vulneracions, vigilar el compliment dels estàndards internacionals de drets humans i contribuir a l'enfortiment d'aquests estàndards.

Concretament, el 2022 vam participar en:

- L'informe Impacte del canvi climàtic en el gaudi ple i efectiu dels drets humans de les persones en situació de vulnerabilitat, elaborat per l'oficina de l'ACNUDH, i en el qual l'IDHC va contribuir amb aportacions sobre la situació a Espanya i Catalunya, amb un enfocament interseccional, va ser presentat davant el Consell de Drets Humans celebrat al juny.
- En el marc del Consell organitzem un esdeveniment paral·lel per analitzar la relació entre tecnologia i drets humans, els efectes de la vigilància en la societat civil i la democràcia, i aprofundir en les particularitats d'alguns d'aquests casos, que va comptar amb la participació de persones expertes de diferents organitzacions i territoris per abordar com la tecnologia de vigilància està afectant els drets fonamentals

Sistema Europeu de Drets Humans

El seguiment que realitza l'IDHC del sistema europeu es concreta en l'actualització de la pàgina web amb notícies destacades de diferents òrgans del Consell d'Europa i en les anàlisis i divulgació de les sentències que emet el Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) sobre l'Estat espanyol. En 2022, el TEDH va emetre onze sentències sobre Espanya, que es recullen en la nostra pàgina web, amb un breu resum dels fets, la resolució i els drets al·legats.

PARTICIPACIÓ I TREBALL EN XARXES

L'IDHC forma part

- Associació Europea per als Drets Humans - AEDH
- Coordinadora d'Entitats Amb Palestina al Cor
- Defensar a qui defensa
- Euro-Mediterranean Network for Human Rights– EMNHR.
- Fundamental Rights Platform de la Fundamental Rights Agency
- HURI-AGE Red Tiempo de los Derechos
- Lafede.cat - Organitzacions per a la justícia global
- Observatori DESC
- Observatorio del Derecho a la Alimentación de España (Red ODA-E)
- OPEV- Observatori per la Prevenció de l'Extremisme Violent
- Plataforma contra la impunitat del franquisme
- Plataforma DESC
- VotXTothom
- Pobresa Zero
- SomDefensores
- Stop Mare MortumStop Tasser
- Tancarem el CIE

L'any 2022 ha participat i donat suport a les següents accions d'incidència col·lectiva

- [Manifest] La implantació de la Intel·ligència Artificial en frontera i la vulneració de drets
- [Comunicat] Les organitzacions de defensa dels drets humans demanem la creació d'un Grup de Treball en el Parlament de Catalunya sobre contencions mecàniques en els centres penitenciaris
- [Campanya] Acord social per a l'Amnistia i l'Autodeterminació
- [Comunicat] Posicionament d'entitats i col·lectius de drets humans en defensa de l'estat de dret, democràtic i social, arran de l'espionatge estatal de periodistes, representants polítics i advocats/des en l'Estat Espanyol
- [Procés participatiu] Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030
- [Campanya] #DesarmandoIndra
- [Crida internacional] per a convertir la prefectura superior de policia de Via Laietana 43 de Barcelona en centre de memòria
- [Comunicat] Posicionament d'organitzacions i moviments socials sobre la proposta de reforma del delicte de desordres públics: genera greus afectacions al dret de protesta

PREMI SOLIDARITAT

La *Fundació Espigoladors* va ser la candidatura guanyadora del Premi Solidaritat 2021, concedit per l'IDHC des de 1987 a persones i entitats destacades per la seva labor en favor dels drets humans. El jurat del premi, format per representants d'organitzacions socials i activistes de drets humans, reconeix així el treball en defensa i garantia del dret a l'alimentació.

En el marc del Premi Solidaritat 2021, l'IDHC va atorgar també l'esment especial mitjans de comunicació al digital Crític, pel seu compromís pels drets humans.

El premi i l'esment van ser lliurats en el Parlament de Catalunya el 15 de juny de 2022.

A l'octubre es va convocar l'edició 2022 del Premi Solidaritat, que va romandre oberta fins a desembre. Les candidatures seran estudiades pel tribunal en els primers mesos de 2023 per comunicar, posteriorment, la concessió.

Investigació i publicacions

La recerca és el mecanisme que permet aprofundir i produir el coneixement per a nodrir la incidència i la formació. A partir de la reflexió i l'anàlisi, es generen eines i propostes per al (re)coneixement, la implementació i el desenvolupament dels drets humans, així com per a la seva exigibilitat.

Es caracteritza pel rigor, la combinació de coneixements de diferents disciplines i la connexió entre l'acadèmia, les administracions públiques i la societat civil.

En 2022 hem publicat diversos treballs i hem iniciat d'altres que es faran públics l'any vinent.

PUBLICADES EL 2022

Impactes de les noves tecnologies en els drets humans

Aquest document de treball té com a objectiu establir de manera clara i ordenada quins són els impactes que tenen les anomenades noves tecnologies en cadascun dels drets humans reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH).

Un estudi introductor que estableix les bases generals i una anàlisi detallada, però obert a evolució, de vint-i-set drets humans i d'algunes tecnologies que impacten en ells.

[Descargar PDF](#)

Quatre angles d'anàlisi de la igualtat i la no discriminació en la intel·ligència artificial

El document identifica els efectes de la intel·ligència artificial en la igualtat i la no discriminació a partir de quatre angles d'anàlisi que responen a les preguntes: on, qui, per a què i com es desenvolupa i aplica la IA.

L'estudi conclou amb els principals reptes i recomanacions per a evitar una intel·ligència artificial discriminatòria.

[Descargar PDF](#)

Impactes de l'ús de les noves tecnologies digitals en la llibertat d'expressió

L'estudi identifica i analitza algunes afectacions de les tecnologies digitals a l'exercici de la llibertat d'expressió, a partir del marc normatiu internacional d'aquest dret i de les característiques d'aquestes tecnologies, amb especial atenció a la intel·ligència artificial.

[Descargar PDF](#)

Drets de proximitat: idees per a l'enfortiment de les defensories locals de drets humans a Catalunya

Les sindicatures locals o defensories de drets humans són el principal mecanisme no jurisdiccional de garantia dels drets humans en l'àmbit municipal.

Amb l'objectiu d'analitzar el seu funcionament i identificar aspectes per millorar i enfortir el seu paper, l'IDHC, el Grup de Recerca Qualitat Democràtica de la Universitat de Barcelona i el Fòrum de Síndics, Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya (FòrumSD) han realitzat aquest estudi on s'inclouen una sèrie de recomanacions.

[Descargar PDF](#)

Una aproximació inicial a la protecció internacional per motius ambientals. Notes comparatives a partir de l'estudi de cas en quatre països (Itàlia, Grècia, Perú i Xile)

Estudi encarregat per l'IDHC a l'IDPB amb l'objectiu de començar a explorar el rumb pel qual discorre la protecció de les persones que fugen dels seus països per motius climàtics, a través d'una introducció al marc jurídic internacional per abordar, posteriorment, el règim jurídic en quatre Estats.

[Descargar PDF](#)

Informe Sahel: una dècada marcada per la inestabilitat en la triple frontera

L'informe té com a objectiu presentar una petita radiografia de la crisi a la regió del Sahel des del seu inici en 2012 fins a juny 2022, que permeti entendre el seu origen, dinàmiques, actors i impactes.

La publicació és part d'un projecte conjunt entre l'IDHC, l'ECP i els periodistes Patricia Simón i Ricardo Vilanova, que busca aprofundir en els factors que amenacen la seguretat global, a través de la recerca, la formació i la documentació periodística.

[Descargar PDF](#)

Idees per a l'anàlisi dels drets humans des d'una perspectiva interseccional

Reflexió sobre la necessitat d'incorporar la interseccionalitat en les anàlisis sobre drets humans, aportant algunes idees i eines per a la seva aplicació en els sistemes i mecanismes de protecció dels drets humans.

L'article forma part de Papers el temps dels drets 2022, una col·lecció de la Xarxa HURRIAGE- Temps dels Drets, que té l'objectiu d'incrementar la qualitat de la recerca en Drets Humans, fomentant el coneixement i la discussió per part de la comunitat científica.

[Descargar PDF](#)

El refugi en casos de degradació i defensa del medi ambient. Dos supòsits de no fàcil protecció davant d'un problema global

La degradació del medi ambient i la seva defensa a vegades obliguen les persones a abandonar el seu lloc de residència a la cerca d'un espai segur.

Però, per aquests motius es pot demanar i atorgar refugi? La resposta a aquesta pregunta centra el desenvolupament d'aquest article. Des d'una mirada jurídica i, a partir de l'anàlisi comparada, s'assenyalen els principals obstacles per a reconèixer l'estatus de persona refugiada i s'exploren les possibilitats, alternatives i canvis que es poden construir a partir de la interpretació de la regulació existent.

[Descargar PDF](#)

El dret humà a un medi ambient net, saludable i sostenible en el sistema universal i en els sistemes regionals de drets humans: qüestions prèvies, reconeixement i naturalesa jurídica

L'article s'endinsa en els sistemes regionals de protecció de drets humans per abordar, tot seguit, algunes qüestions relatives al sistema universal a propòsit de la protecció del medi ambient i la seva vinculació amb els drets humans. Una base per a, finalment, abordar el reconeixement del dret humà a un medi ambient net, saludable i sostenible dins dels sistemes de protecció de drets humans regionals i universals.

[Descargar PDF](#)

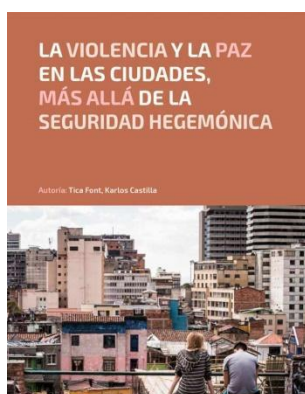

Canvi climàtic i interseccionalitat

És necessari sumar esforços contra el canvi climàtic, però sense perdre de vista que no afecta de la mateixa manera a totes les persones i, per tant, que les solucions generalistes poden resultar insuficients i ineficaces.

L'article reflexiona sobre la urgència d'incorporar la perspectiva interseccional en els estudis sobre els impactes del canvi climàtic en els drets humans.

[Descargar PDF](#)

La violència i la pau a les ciutats més enllà de la seguretat hegemònica

Informe publicat pel Centre Delàs d'Estudis per la Pau, amb la col·laboració de l'IDHC, sobre la caracterització d'algunes de les violències que es donen a les ciutats, i de les implicacions en la garantia dels drets humans.

L'informe conclou que les normatives i polítiques dirigides a garantir la protecció dels drets humans i la pau a les ciutats aborden essencialment la violència directa, deixant en un pla minoritari les violències culturals i estructurals. Destaca que és la societat civil la que s'organitza per a fer front a aquestes violències, les quals tenen una gran influència en l'erosió del dret a la ciutat.

[Descargar PDF](#)

INICIADES EL 2022

CANVI CLIMÀTIC I DRETS HUMANS

El 2022 es va iniciar un procés d'anàlisi documental per a identificar els impactes del canvi climàtic sobre cadascun dels drets humans recollits en la Declaració Universal de Drets Humans. La recerca es publicarà en un document de treball que nodrirà el debat i la reflexió sobre les afectacions tant en els DESC com en els DCiP, amb membres de l'acadèmia, de la societat civil i de l'administració.

INTERSECCIONALITAT

En col·laboració amb el Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere (CEIG) de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, el 2022 es va iniciar el mapatge de les polítiques públiques de Barcelona amb una mirada de justícia climàtica i interseccional.

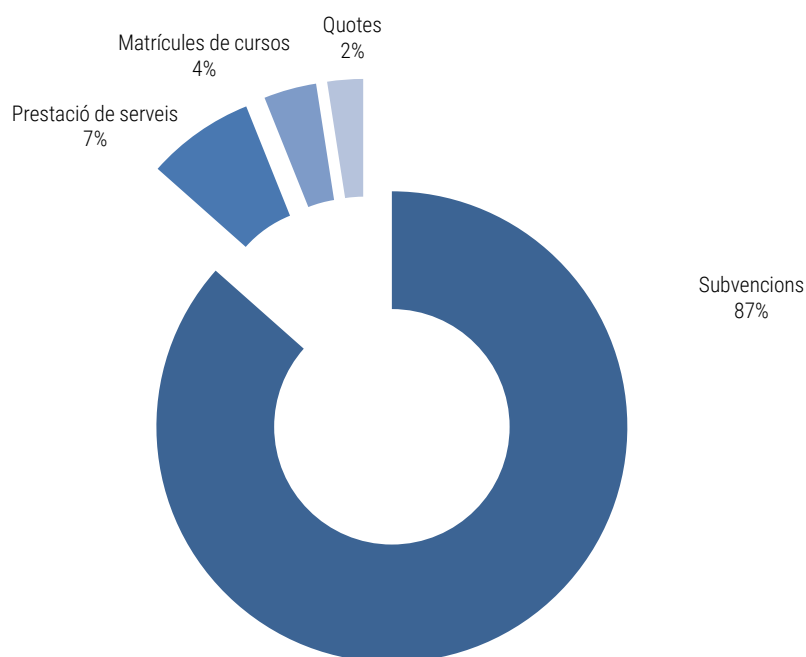
A partir d'aquesta identificació i de la revisió de la literatura acadèmica, s'analitzarà com les polítiques públiques municipals de mitigació i adaptació poden tenir impacte sobre els eixos de desigualtat i les seves interseccions.

L'estudi es publicarà a inicis de 2023.

Informació econòmica

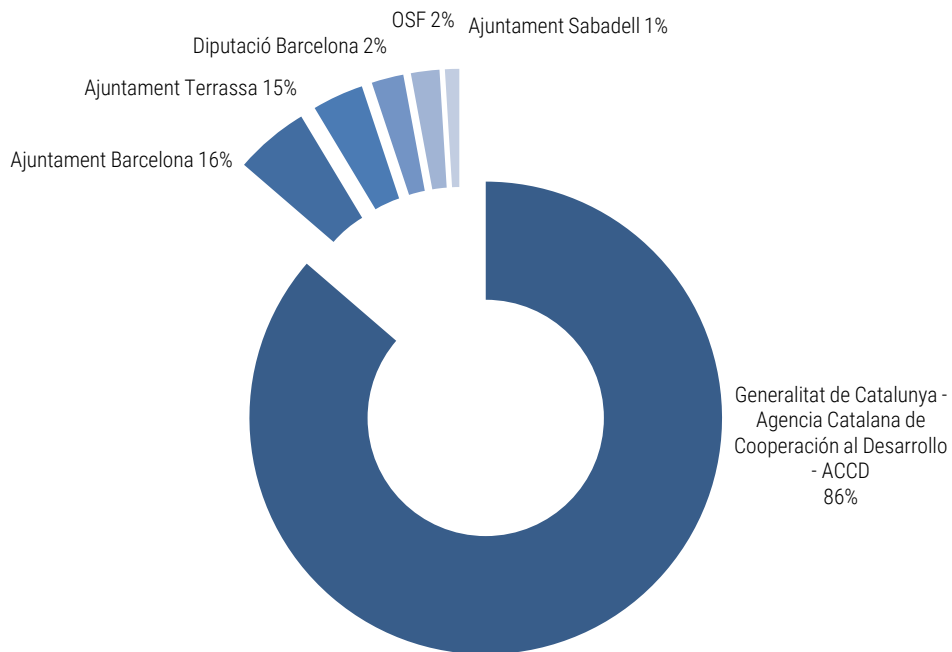
Ingressos

L'any 2022 l'IDHC va obtenir uns ingressos de 296.748,14 procedents de les quotes dels socis i sòcies de l'entitat, subvencions i la prestació de serveis d'assessorament i formació.

L'import total ingressat per subvencions en 2022 ascendeix a 256.714,54 €

Projectes subvencionats	
Generalitat de Catalunya - Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament - ACCD	
- Drets a defensar un futur en un món en emergència	2.592,79
- Reptes emergents	27.500,00
- Justícia climàtica I	180.500,00
- Justícia climàtica II	11.000,00
Diputació de Barcelona	
- Agendes locals de pau	5621,75
Ajuntament de Barcelona – Direcció de Ciutadania	
- Justícia climàtica I	13.000,00
Ajuntament de Terrassa	
- Drets humans a la ciutat	9.000,00
Ajuntament de Sabadell	
- Drets humans a la ciutat	2.500,00
OSF	
- Drets humans i tecnologies*	5.000,00

Despeses

Durant el 2022 es van suportar despeses per valor de 309.451,21 corresponents a la partides que es detallen a continuació, necessàries per a l'execució dels projectes i la realització de les activitats i projectes.

